

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 29.053.016  
про присудження ступеня доктора філософії**

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 29.053.016 Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава), Міністерства освіти і науки України прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **Мороз Яні Едуардівні** з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки на підставі публічного захисту дисертації «Науково-педагогічна спадщина Бориса Коротяєва»

Протокол №16  
«24» жовтня 2023 року

Мороз Яна Едуардівна, громадянка України, 1993 року народження. Освіта вища – закінчила ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» у 2015 році та отримала диплом спеціаліста за спеціальністю «Туризмознавство» і здобула кваліфікацію спеціаліста з туризмознавства.

З жовтня 2019 року по лютий 2024 року навчається в аспірантурі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за спеціальністю – 011 Освітні, педагогічні науки.

З 2015 року працює асистентом кафедри туризму, готельної і ресторанної справи у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Науковий керівник – **Курило Віталій Семенович**, доктор педагогічних наук, професор, голова Вченої ради ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

Дисертацію виконано у Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава), Міністерства освіти і науки України.

Здобувачка має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 4 статті в наукових фахових виданнях України, 1 стаття – у зарубіжному періодичному виданні, 4 публікації – статті і тези апробаційного характеру, у тому числі:

**1. Мороз Я. Е., Мороз В. П.** Педагогічна творчість як підґрунтя освітнього процесу в творах українського вченого Бориса Коротяєва. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2019. № 6 (329). С. 166–170.

**2. Мороз Я. Е.** Систематизація науково-педагогічної спадщини Бориса

Коротяєва. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2020. № 2(1). С. 16–20.

3. **Мороз Я. Е.** Педагогічні ідеї Бориса Коротяєва в концепції «Нової української школи». *Освіта та педагогічна наука*. 2023. № 2 (183). С. 44–52. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2023-2\(183\)-44-52](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2023-2(183)-44-52)

4. **Мороз Яна.** Поняття та сутність феномену «самості» в науковому доробку Бориса Коротяєва. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 64. Том 1. С. 418–422. doi.org/10.24919/2308-4863/64-1-62

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці: **Панасенко Елліна Анатоліївна**, доктор педагогічних наук, професор (ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»), **зауваження**, висловлені у відгуку опонента:

1. Загалом схвально оцінюючи намагання здобувачки здійснити історіографічний аналіз досліджуваної проблеми, все ж зауважимо, що варто було визначити основні етапи історичного розвитку вітчизняної педагогічної науки, педагогічних ідей, концепцій в контексті дослідження педагогічних персоналій.

2. У роботі виділено сукупність чинників, що вплинули на формування професійного світогляду Б.І. Коротяєва, (особистісні, політичні, науково-освітні чинники) (підрозділ 1.1, с. 55-61). На наш погляд, бажано було б більшу увагу приділити аналізу науково-освітнього чинника.

3. Можна цілком погодитися з авторською періодизацією освітньо-наукової діяльності Бориса Коротяєва (підрозділ 1.2, с. 64-79), проте дисертантці варто було більш увиразнити критерії структурування періодів, а також, на нашу думку, коректніше визначити межі першого (1947 – 1964 рр.) і другого (1964 – 1990 рр.) етапів.

4. У другому розділі дисертації (підрозділ 2.1) доречно було б подати у зведеній таблиці внесок Б.І. Коротяєва в розвиток дидактики середньої загальноосвітньої та вищої школи, де відобразити тип закладу та інноваційні ідеї та підходи, а також увиразнити евристичну парадигму вченого рисунками та схемами.

5. Дисертантці вартувало у третьому розділі (підрозділ 3.2) ширше розкрити педагогічні погляди Б.І. Коротяєва на сім'ю, сімейне виховання та представити філософію батьківства вченого. Однак, це може стати предметом її подальших наукових пошуків.

6. У дисертації зустрічаються граматичні помилки, описки та стилістичні упущення.

**Лобода Світлана Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор (Національний авіаційний університет (м. Київ)), **зауваження**, висловлені у відгуку опонента:

1. Представлені в дисертації результати історіографічного аналізу мають переважно описовий характер, проте, ці вагомні результати можна було б значно поглибити, використавши метод контент-аналізу, що уможливив би переведення текстового матеріалу періодичних видань у кількісні показники з майбутньою статистичною обробкою з метою унаочнення проведеної роботи.

2. Висновки до розділів занадто лаконічні, бажано було б їх розширити і більше уваги надати характеристиці сутності саме провідних тенденцій і закономірностей формування досліджуваного феномена у визначений історичний період.

3. Бібліографічному списку бракує іноземних джерел, котрі могли б висвітлити впливи зарубіжних учених та їх концепцій на творчість Б. І. Коротяєва і тим самим посилити наукову цінність дослідження.

4. Зважаючи на значний фактологічний вміст і цікаве змістове наповнення, робота ще більш виграла б, якби її авторка актуалізувала ідеї гуманістичної освіти Б. І. Коротяєва у контексті модернізації національної освіти.

5. З огляду на практичну цінність дисертаційної роботи слід висловити побажання Я.Е. Мороз розробити спецкурс та укласти методичні рекомендації з метою їх подальшого впровадження в зміст професійної підготовки майбутніх вчителів та післядипломної освіти педагогічних працівників.

6. У тексті дисертаційного дослідження зустрічаються окремі стилістичні помилки та технічні недоліки.

**Ваховський Леонід Цезаревич**, доктор педагогічних наук, професор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», **зауваження**, висловлені у рецензії рецензента:

1. Одним із завдань дослідження було визначено історіографічний аналіз проблеми, результати якого представлено в п. 1.1. На нашу думку, здійснення повноцінного історіографічного аналізу утруднено, оскільки відсутній достатній масив історико-педагогічних публікацій, в яких розглянуто педагогічну спадщину Бориса Коротяєва іншими авторами. Більш доцільно було б представити порівняно невелику кількість існуючих робіт, присвячених вивченню здобутків видатного педагога, у вступі.

2. У роботі виокремлено чинники, які вплинули на формування науково-педагогічного світогляду Бориса Коротяєва, а саме: особистісні, політичні, науково-освітні. Вважаємо, що слід було б більше уваги приділити розкриттю науково-освітніх чинників.

3. Дисертація містить багато практико-орієнтованого матеріалу, який варто впроваджувати у зміст освіти та практичну діяльність педагогічних закладів освіти. Було б доцільно не обмежуватись загальними міркуваннями з

цього приводу, а розробити конкретні методичні рекомендації для викладачів закладів вищої освіти, які використовуватимуть їх у процесі викладання педагогічних дисциплін.

4. На наш погляд, роботу б увиразнило проведення інтерв'ювання або анкетування серед колег, аспірантів, учнів, з якими співпрацював Борис Коротяєв.

5. У додатках до дисертації варто було б представити більшу кількість архівних матеріалів, що сприяло б введенню їх у науковий обіг.

**Сбітнєва Людмила Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», **зауваження**, висловлені у рецензії рецензента:

1. У першому розділі дисертаційної роботи подано періодизацію освітньої діяльності Бориса Коротяєва. Видається, що для більшої переконливості можна було б глибше розкрити деякі біографічні дані, пов'язані з першим періодом освітньої діяльності українського педагога.

2. На нашу думку, більш детального розкриття потребують погляди Бориса Коротяєва на організаційно-управлінські засади розвитку системи освіти.

3. Авторці доцільно було б надати більш критичної оцінки та реального бачення на деякі занадто ідеалізовані ідеї вченого.

4. Дисертація має окремі недоліки стилістичного і редакційного характеру.

**Мигович Ірина Вікторівна**, доктор педагогічних наук, професор, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», зауважень немає.

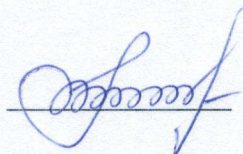
Результати відкритого голосування:

"За" – 5 членів ради,

"Проти" – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Мороз Яні Едуардівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 01 – освіта/педагогіка за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Голова разової спеціалізованої  
вченої ради



Ірина МИГОВИЧ



Ректор *Олена КАРАМАН*